

Žemės planeta

Mūsų planeta nėra skirta tik žmonėms. Mes ja dalijamės su daugybe nuostabių gyvūnų ir augalų. Ir jie visi atlieka daug naudingų darbų. Taip, kaip ir mes!

Virš Žemės yra **DANGUS** (mes jį matome) ir **ORAS** (jo nematome). Oras yra deguonis ir įvairių kitų dujų mišinys. Jis mums būtinas, kad galėtume kvėpuoti.

Didžiąją Žemės paviršiaus dalį sudaro **VANDUO** ir beveik visas jis – **VANDENYNAI**.

ŽMONIŲ, AUGALŲ, GYVŪNŲ ir kitų gyvų būtybių galima rasti visur – nuo dangaus aukštybių iki vandenyno gelmių.

Žemės paviršius sudarytas iš **UOLIENŲ**. Plotai, kurių nedengia vanduo, vadinami **SAUSUMA**.

**Pada-
ryk!**

Išsirink nuotyki

Žemėlapyje nupiešk save. Kur norėtum nukeliauti?

**Išban-
dyk!**

Gyvenimas Žemėje

Žemės planeta mes dalijamės su daugybe augalų ir gyvūnų. Kiek jų gali suskaičiuoti šiame žemėlapyje?

Augalų

Gyvūnų
sausumoje

Gyvūnų
jūrose

Pradedame nuo savo namų

Ar tavo namai **ekologiški**? Pažymėk varnele, ką su savo šeima jau darote. Aptarkite, ką galėtumėte pakeisti, kad jūsų namai būtų dar ekologiškesni.

Net mažytis pasikeitimas namuose gali nulemti DIDŽIŪLĄ pokytį mūsų planetoje.

Taupome šilumą

- Žiemą uždarome langus.
- Apsivelkame megztinį ir sumažiname arba išjungiame šildymą.

Taupome elektrą

- Naudojame taupiąsias elektros lemputes.
- Išeidami iš kambario išjungiame šviesą.
- Išjungiame televizorių, jei jo niekas nežiūri.

Taupome vandenį

- Vietoj maudynių vonioje renkames dušą.
- Nepaliekame bėgančio vandens valydamiesi dantis.
- Renkame lietaus vandenį daržui laistyti.
- Drabužius skalbiame tik visiškai užpildę skalbimo mašiną.

Mažiname taršą

- Automobilį paliekame namie ir einame arba važiuojame paspirtuku ar dviračiu.
- Naudojame ekologiškas valymo priemones.

Galima perdirbti

- Neišmetame daiktų, kurie gali būti perdirbti arba **dar sykį panaudoti**.
- Maisto likučius paverčiame **kompostu** ir juo tręšiame daržą.

Pasitikrink reikšmę!

kompostas suirusios maisto atliekos, padedančios augalams augti

ekologiškas draugiškas aplinkai

taupus nenaudojantis daug energijos

Metas tatuiruotei!

Ar tavo namai yra draugiški planetai? Išdidžiai pasipuošk tatuiruote „Būk žalias“!

BŪK ŽALIAS

Užsukame vandens čiaupą

Vanduo reikalingas visoms gyvoms būtybėms **išgyventi**. Mūsų planeta kasmet darosi vis karštesnė ir sausesnė, todėl kiekvienas vandens lašelis yra labai **brangus**. Visi mes galime daugybe paprastų būdų sutaupyti vandens savo namuose.

Pasitikrink reikšmę!

brangus – vertingas, neturėtų būti švaistomas ar išmetamas
išgyventi – išlikti gyvam ir sveikam

**Pada-
ryk!**

Vandens išminčius!

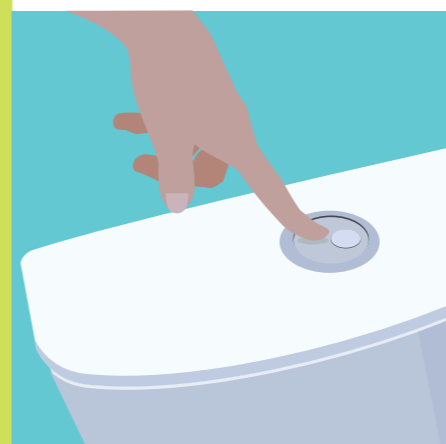
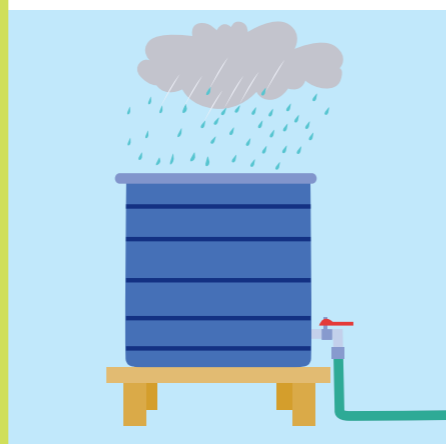
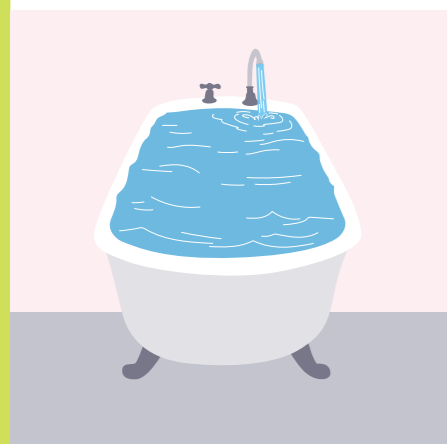
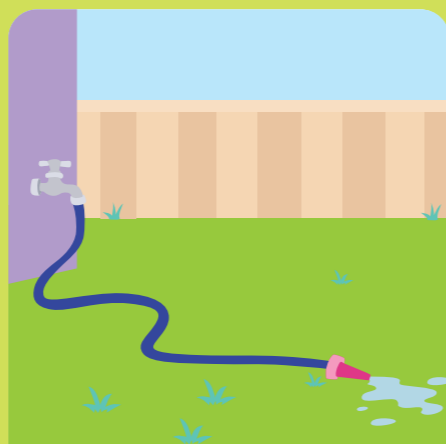
Varnele pažymėk „vandens taupytojus“, o kryželiu – „vandens švaistytojus“.

Mūsų planeta

Vandens pasaulis

Iš kosmoso mūsų planeta atrodo mėlyna ir kartais yra vadinama „žydraja planeta“. Taip yra todėl, kad didžiąją Žemės paviršiaus dalį dengia vanduo.

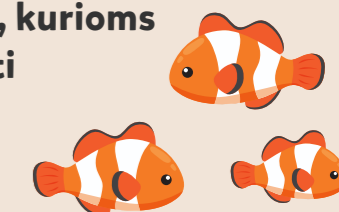

Ką šiandien padarei, kad sutaupytum vandens?

Metas tatuiruotei!

Susirask žuvytės tatuiruotę – ji primins tau, kad mes nesame vienintelės gyvos būtybės, kurioms būtinas vanduo!

Išjungiamo šviesą

Kaskart, kai įjungiamo šviesą ar televizorių, mes naudojame **energiją**. Energijai pagaminti yra naudojami **gamtos išteklių**, o juos sunaudojus, paprastai jų daugiau nebeatsiranda!

Taupyti energiją lengva, jei prisimeni išjungti viską, ko nenaudoji.

Mūsų planeta

Atsinaujanti energija

Atsinaujanti energija, dar vadinama „švariaja“ energija, yra gaunama naudojant gamtos išteklius, kurie neišsenka, pavyzdžiui, vėjas, vanduo ir saulės šviesa. Jie nesukelia **taršos**.

Vėjo turbinos atrodo lyg didžiuliai balti malūnai, kurie vėją paverčia energija. Saulės baterijos yra plokšti, blizgūs stačiakampiai, jie energija paverčia saulės šviesą. Bet kuris paprastas namas gali ant stogo turėti saulės baterijų, kad surinktų saulės energiją ir paverstų ją elektra.

Pasitikrink reikšmę!

energija – jėga, kuri priverčia įrenginius veikti ar judėti. Elektra yra viena iš energijos rūšių

energiją taupantis – neiekuojantis energijos

gamtos išteklių – Žemės gelmėse ar paviršiuje randamos medžiagos, pavyzdžiui, nafta ar akmens anglis, kurios gali būti naudojamos energijai gaminti

tarša – nuodingi chemikalai, kurie kenkia planetai

Pada-ryk!

Energijos taupytojai!

Palygink, kaip naudojama energija paveikslėliuose. Nuspalvink lemputę kaskart pastebėjęs **energiją taupančią** idėją.

